

TYBA SYLLABUS BIFURCATION

CC-E : भारतीय राष्ट्रीय चळवळ (१८८५-१९४७) आणि स्वातंत्र्योत्तर भारत (१९४७-१९९१)

सत्र ५

भारतीय राष्ट्रीय चळवळ (१८८५ ते १९४७)

१. भारतीय राष्ट्रवादाचा उदय आणि विकास

- अ) भारतीय राष्ट्रवादाच्या उदयाची कारणे
- ब) भारतीय राष्ट्रीय सभेची स्थापना
- क) मवाळ आणि जहाल राष्ट्रवादी
- ड) क्रांतिकारी राष्ट्रवादी

२. जनचळवळ

- अ) असहकार चळवळ
- ब) सविनय कायदेभंग चळवळ
- क) छोडो भारत चळवळ

३. स्वातंत्र्य आणि फाळणीचे वाटचाल

- अ) द्विराष्ट्रवाद : मुस्लिम लीग आणि हिंदू महासभेची स्थापना, जमातवादाचा विकास, पाकिस्तानची निर्मिती
- ब) आजाद हिंद सेना
- क) सत्तेचे हस्तांतरण : क्रिप्स योजना, कॅबिनेट योजना, माउंटबॅटन योजना, भारतीय स्वातंत्र्याचा कायदा आणि फाळणी

४. वंचितांची चळवळ

- अ) शेतकरी चळवळ
- ब) कामगार चळवळ
- क) दलित चळवळ
- ड) स्त्रीवादी चळवळ
- इ) आदिवासी चळवळ

CC2-A : Compulsory English

Semester 5

Unit-I: Prose

The Phantom Luncheon – Saki

Function of Education – J. Krishnamurti

God sees the Truth but Waits – Leo Tolstoy

Unit-II: Poetry

The Neutral Tones – Thomas Hardy

Strange Meeting – Wilfred Owen

Have you got a brook in your little heart – Emily Dickinson

Unit-III: Grammar

Adverbs and their types (manner, place, time, frequency etc.)

Synthesis of sentences by using participles, infinitives, adverbials etc.

Types of Sentences according to function: Declaratives, Interrogatives, Imperatives

Unit-IV: Writing

Paragraph Writing

Note-making and Note-taking

Reference Skills (Using dictionaries/thesauruses/encyclopaedias/year books/table of contents/indices etc.)

Unit-V: Soft Skills and Employability Skills

Body Language/Non-verbal Communication

Tips for Effective Communication

Telephone Skills

Teleconferences

**CC2-B : भाषिक कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार : प्रवासवर्णन
आणि कविता**

सत्र ५

१. अ. मुद्रित माध्यमासाठी लेखन कौशल्ये

- १) वृत्तलेख : स्वरूप व वैशिष्ट्ये
- २) अग्रलेख : स्वरूप व वैशिष्ट्ये
- ३) सदर लेखन : स्वरूप व वैशिष्ट्ये
- ४) परीक्षण : स्वरूप व वैशिष्ट्ये

१. ब. प्रवासवर्णन साहित्यप्रकार :

स्वरूप, प्रेरणा, प्रयोजन, वाटचाल आणि वैशिष्ट्ये

२. अभ्यासपुस्तक

तीन मुलांचे चार दिवस

आदर्श पाटील, विकास वाळके, श्रीकृष्ण शेळके

साधना प्रकाशन, पुणे

DSE3-B : मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा स्थूल इतिहास : प्रारंभ ते इ.स. १६००

सत्र ५

१. वाङ्मयेतिहास संकल्पना आणि मराठी भाषा, वाङ्मयाचा उगम

१) वाङ्मयेतिहास संकल्पना आणि स्वरूप

२) मराठी वाङ्मयेतिहासाचे कालखंड : स्वरूपचर्चा

मराठी भाषा व वाङ्मयाचा उगम (कोरीव लेख आणि ग्रंथ या साधनांच्या आधारे)

यादव काळ आणि बहमनी काळातील वाङ्मयनिर्मिती

१) या कालखंडाची सामाजिक आणि सांस्कृतिक पार्श्वभूमी

२) महानुभाव वाङ्मय : प्रेरणा, प्रवृत्ती व स्वरूप

२. महानुभाव वाङ्मय :

गद्य ग्रंथ – लीळाचरित्र, स्मृतिस्थळ, दृष्टान्तपाठ

पद्य ग्रंथ – महदंबचे धवळे, साती ग्रंथ

१) वारकरी वाङ्मय : प्रेरणा, प्रवृत्ती व स्वरूप

(संत ज्ञानेश्वर, संत नामदेव, संत एकनाथ, शेवट महंमद)

३. मुकुंदराज, नरेंद्र सरस्वती, दासोपंत, फादर स्टीफन्स, ब्रह्मगुनदास : वाङ्मय निर्मितीचे स्वरूप

४. संशोधनपर प्रकल्प / क्षेत्र कार्य (प्रकरण १, २ आणि ३)

DSE 4-B : वर्णनात्मक भाषाविज्ञान

सत्र ५

१. भाषा : स्वरूप व संकल्पना

- १) भाषा : स्वरूप, वैशिष्ट्ये व कार्ये
- २) संदेशन : मानव व मानवेतर संदेशन
- ३) भाषा अभ्यासाच्या शाखा
(ध्वनिविचार, व्याकरण विचार, अर्थविचार – शब्दसंग्रह – स्थूल परिचय)
- ४) भाषेच्या अभ्यासाचे महत्त्व व भाषा अभ्यासाच्या पद्धती
(ऐतिहासिक, वर्णनात्मक, सामाजिक, तुलनात्मक अभ्यासपद्धती)

२. स्वन विचार

- १) स्वन विज्ञान : स्वरूप व संकल्पना
(उच्चारणकेंद्री – संचारणकेंद्री – श्रवणकेंद्री)
- २) वागिंद्रिय : रचना व कार्य, स्वनांची निर्मितीप्रक्रिया
- ३) स्वनांचे वर्गीकरण व वर्गीकरणाची तत्त्वे
(उच्चारण स्थान, उच्चारण अवयव, प्रयत्न)

३. स्वनिम विचार

- १) स्वन, स्वनिम, स्वनांतर : परस्परसंबंध व प्रकार
- २) स्वनिमनिश्चितीची तत्त्वे
- ३) विनियोग संकल्पना
(व्यवच्छेदक विनियोग, पूरक विनियोग, मुक्त परिवर्तन)
मराठीची स्वनिमव्यवस्था
(स्वरस्वनिम – अर्धस्वरस्वनिम – व्यंजन स्वनिम – खंडित व खंडाधिष्ठित स्वनिम – बलाघात,
सुरावली – नासिक्यरंजन, सीमासंधी)

DSE3-C : हिंदी साहित्य का इतिहास

सत्र ५

इकाई I :

हिंदी साहित्य का काल-विभाजन और नामकरण
आदिकाल की पृष्ठभूमि
रासो साहित्य : पृथ्वीराज रासो और कवि चंदबरदाई का परिचय
सिद्ध और नाथ साहित्य : गोरखनाथ का साहित्यिक परिचय
अमीर खुसरो की हिंदी कविता
आदिकालीन साहित्य की विशेषताएँ

इकाई II :

भक्तिकाल के उदय के सामाजिक, सांस्कृतिक कारण
भक्ति आंदोलन का महत्व, पृष्ठभूमि
निर्गुण काव्य :
संत काव्य की विशेषताएँ । संत कबीर का सामान्य परिचय
सूफी काव्य की विशेषताएँ । कवि जायसी का सामान्य परिचय
सगुण काव्य :
राम काव्य की विशेषताएँ । कवि तुलसीदास का सामान्य परिचय
कृष्ण काव्य की विशेषताएँ । कवि सूरदास का सामान्य परिचय

इकाई III :

रीतिकाल की सामाजिक, राजनीतिक, सांस्कृतिक पृष्ठभूमि
रीतिकाल की प्रमुख प्रवृत्तियों का (रीतिबद्ध, रीतिसिद्ध, रीतिमुक्त) सामान्य परिचय
रीतिबद्ध कवि केशवदास का सामान्य परिचय
रीतिसिद्ध कवि बिहारी का सामान्य परिचय
रीतिमुक्त कवि घनानंद का सामान्य परिचय

CC2-M : अध्यापन – अध्ययन प्रक्रिया

सत्र ५

१. उच्च शिक्षण

- १.१) उच्च शिक्षण – अर्थ आणि संकल्पना
- १.२) उच्च शिक्षण – समस्या आणि उपाय योजना
- १.३) उच्च शिक्षणासमोरील आव्हाने
- १.४) जागतिकीकरणाचा उच्च शिक्षणावरील प्रभाव
- १.५) प्रात्यक्षिक कार्य – उच्च शिक्षण संस्थेचे सर्वेक्षण

२. अध्यापन पद्धती आणि कृती संशोधन

- २.१) अध्यापन अर्थ आणि संकल्पना
- २.२) अध्यापन पद्धती :
 - अ) नाट्यीकरण पद्धती
 - आ) चर्चा पद्धती
 - इ) प्रकल्प पद्धतीस्वरूप, शैक्षणिक महत्त्व आणि मर्यादा
- २.३) कृती संशोधन – स्वरूप आणि शैक्षणिक महत्त्व
- २.४) प्रात्यक्षिक कार्य – इतर अध्यापन पद्धतीची माहिती मिळवा.

३. अध्ययन प्रक्रिया

- ३.१) अध्ययन – अर्थ, स्वरूप आणि व्याख्या
- ३.२) अध्ययन प्रक्रिया
- ३.३) अध्ययन पद्धती
 - अ) प्रयत्न प्रमाद पद्धती
 - आ) अभिजात अभिसंधान पद्धती
 - इ) समर्पकपूर्वक अध्ययनअर्थ, महत्त्व आणि मर्यादा
- ३.४) प्रात्यक्षिक कार्य – अध्ययनावर परिणाम करणाऱ्या कोणत्याही एका घटकावर प्रयोग करून त्याचे निष्कर्ष लिहा.

CC2-M : EDUCATION

Semester 5

Unit 1: Higher Education

- 1.1 Higher Education – Meaning and Concept
- 1.2 Higher Education – Problems and Remedial Measures
- 1.3 Challenges before Indian Higher Education
- 1.4 Impact of Globalization on Indian Higher Education

Unit 2: Methods of Teaching and Action Research

- 2.1 Teaching – Meaning and Concept
- 2.2 Methods of Teaching
 - i) Demonstration Method
 - ii) Discussion Method
 - iii) Project Method(Nature, Educational Importance and Limitation of Each Method)
- 2.3 Action Research: Nature and Educational Importance

Unit 3: Learning Process

- 3.1 Learning – Meaning, Nature and Definition
- 3.2 Process of Learning
- 3.3 Methods of Learning
 - a) Trial and Error Method
 - b) Classical Conditioning Method
 - c) Insightful Learning Method(Meaning, Importance and Limitations of Each)
- 3.4 Factors Affecting Learning

SEC4-K : शैक्षणिक लेखन व संशोधन प्रकल्प आणि हिंसा समजून घेऊन हिंसेचे उपशमन करणे

सत्र ५

१. आवडीच्या संशोधन विषयाची / समस्येची निवड आणि प्रश्नांची ओळख

१. तुमच्या आवडीचा एक विषय निवडा. सर्जनशील व्हा.
२. विषयाच्या सुसंगततेचे प्रमुख मुद्दे, समस्या आणि प्रश्न ओळखा.

२. संबंधित साहित्याचा आढावा आणि संशोधन पद्धतींचा विकास

१. संबंधित साहित्याचा आढावा
२. संशोधन पद्धती विकसित करणे : गुणात्मक पद्धती (दृश्य व मजकूर-लेखन साहित्याचे आशय विश्लेषण, मौखिक इतिहास, लक्ष्यकेंद्री समूह चर्चा (फोकस ग्रुप), खुले सर्वेक्षण (ओपन-एंडेड) इत्यादी) आणि संख्यात्मक पद्धती (सर्वेक्षण, प्रश्नावली इत्यादी).

३. माहितीचे संकलन, विश्लेषणातून प्राप्त झालेल्या परिणामांचा अन्वयार्थ आणि सादरीकरण

१. विदा / माहितीचे संकलन करा आणि माहितीचे विश्लेषण करा.
२. तुमच्या परिणामांचे स्पष्टीकरण तथा अन्वयार्थ द्या. या सर्वांचा अर्थ काय निघतो?
३. सादरीकरणात प्रस्तावना, पद्धती, निकाल, चर्चा, निष्कर्ष व संदर्भसूची, अहवाल लेखन इत्यादी घटक समाविष्ट असावेत.

DSE3-K : FUNDAMENTAL PRINCIPLES OF SOCIAL RESEARCH AND TECHNIQUES OF SOCIAL RESEARCH

Semester 5

Unit I: Introduction and Approaches to Social Research

Meaning and significance of social research

Approaches in social research: positivist, critical, interpretative, feminist

Ethics of social research

Unit II: The Research Process

Steps in social research

Hypothesis: meaning, characteristics and types

Research design – meaning and types

Types of social research – pure and applied

The relationship between theory and research

Unit III: Preparation of Data Collection

Primary and secondary sources

Sampling – meaning, purpose and types of sampling techniques

CC2-C : कथेतर विधाएं और गज़ल विधा और पत्राचार

सत्र ५

इकाई I

शरत : एक याद – अमृतलाल नागर

प्रेमचंद : एक स्मरण – महादेवी वर्मा

हम हशमत – कृष्णा सोबती

त्यागमूर्ति 'निराला' – शिवपूजन सहाय

इकाई II

पीपल – सच्चिदानंद हीरानंद वात्स्यायन 'अज्ञेय'

उबली बाबू – विनय मोहन शर्मा

अमृत के स्रोत – जगदीशचंद्र माथुर

रजिया – रामवृक्ष बेनीपुरी

इकाई III

सभा – इतिवृत्तलेखन

वार्ता – लेखन

DSE4-C : भाषा विज्ञान और हिंदी भाषा और उसका विकास

सत्र ५

इकाई I :

भाषा विज्ञान का नामकरण और परिभाषा, भाषाविज्ञान की शाखाएं।

भाषा विज्ञान का अन्य शाखाओं से संबंध :

भाषा विज्ञान और व्याकरण, भाषा विज्ञान और साहित्य,

भाषा विज्ञान और मनोविज्ञान, भाषा विज्ञान और भूगोल।

इकाई II :

ध्वनि विज्ञान : ध्वनि का अर्थ और परिभाषा।

ध्वनि यंत्र।

ध्वनि गुण : मात्रा, स्वराघात, बलाघात।

ध्वनि परिवर्तन के कारण।

रूप विज्ञान : अर्थ और परिभाषा।

रूप और रूपिम में अंतर।

रूपिम के भेद : मुक्त रूपिम, बद्ध रूपिम, मुक्तबद्ध रूपिम, रूप परिवर्तन के कारण।

इकाई III :

अर्थ विज्ञान : परिभाषा।

अर्थ परिवर्तन की दिशाएं।

अर्थ परिवर्तन के कारण।

SEC4-A : Mastering Life Skills and Life Values

Semester 5

Life Skills

Meaning and Nature of Life Skills

Importance of Life Skills

Problem Solving and Decision-making Skill

Critical and Creative Thinking Skill

Interpersonal Skills: Understanding and Cooperating with Others

Management of Stress and Emotions

SEC4-B : कार्यक्रम संयोजनातील भाषिक कौशल्ये

सत्र ५

घटक १ : कार्यक्रमाचे स्वरूप आणि प्रकार

१. कार्यक्रमाचे स्वरूप आणि प्रकार
भाषणे, चर्चासत्रे, परिसंवाद, गटचर्चा, बैठक, मेळावे, कला-सांस्कृतिक कार्यक्रम, जाहिरात, विपणनविषयक, आभासी
२. कार्यक्रम संयोजनातील विविध घटक (आयोजक, प्रायोजक, जाहिरात, निवेदक) आणि त्यांचे कार्य

घटक २ : कार्यक्रम संयोजनातील भाषिक कौशल्ये

१. पूर्वतयारी
२. कार्यक्रम संयोजनातील भाषेचे महत्त्व
३. कार्यक्रमाची योजना, आखणी आणि रूपरेषा
४. कार्यक्रमपूर्व नियोजन
५. कार्यक्रमातील विविध घटक
६. भाषेचा वापर : निवेदन, प्रास्ताविक, परिचय, स्वागत, मनोगत, आभार, सूत्रसंचालन
७. कार्यक्रमपश्चात कार्य

SEC4-C : पाठ्यचर्या : पटकथा लेखन और साहित्य और फिल्मांतरण

सत्र ५

इकाई I : पटकथा (स्क्रिप्ट) लेखन

पटकथा (स्क्रिप्ट) लेखन, अर्थ, परिभाषा और सामान्य परिचय।

पटकथा (स्क्रिप्ट) के तीन अंग – कथा, पटकथा और संवाद। उदाहरण सहित संक्षिप्त जानकारी।

तीनों की परस्परावलंबिता और दृश्य-श्रव्य माध्यम में महत्व।

पटकथा (स्क्रिप्ट) लेखन प्रक्रिया।

विचार (आइडिया) – वन लाइन या लॉन्ग लाइन – सारांश (शीर्षक, कथावस्तु, पात्रों की सूची)।

प्लॉट बनाना – पात्रों का परिचय और उन्हें स्थापित करना, पात्रों का विकास।

ड्राफ्ट बनाना – इंटीरियर/आउटडोर, समय, स्थान, संवाद, पात्र की क्रिया और प्रतिक्रिया।

इकाई II : दृश्य-श्रव्य माध्यम के विभिन्न प्रकारों के लिए स्क्रिप्ट लेखन

दृश्य-श्रव्य माध्यम के विभिन्न प्रकारों के लिए स्क्रिप्ट लेखन (सामान्य दिशा निर्देश)।

वृत्तचित्र – टेलीफिल्म, शॉर्टफिल्म, विज्ञापन, फिल्म – बॉक्स ऑफिस एवं अन्य चलचित्र।

शॉर्ट फिल्म के लिए स्क्रिप्ट लेखन का विशेष परिचय।

पटकथा के प्रारूप और मुख्य सॉफ्टवेयरों की जानकारी।

GE : Generic Elective

Semester 5

Unit 1: Digital Literacy

- What is Digital Literacy?
- What is Role of Digital Literacy in Professional Life?
- Trends and Opportunities in using Digital Technology in Workplace

Unit 2: Social Innovation

- What is Social Innovation?
- How to Identify Social Problem?
- Civic Action and Innovation

Unit 3: Social (Graduate) Entrepreneurship and Start Up

- What is Social Entrepreneurship: Concept and Functions
- What is Impact of Policies and Programmes Pertaining to Enterprising Activities?
- What is Start Up?
- How to Conduct Field Survey for Understanding Society/Market?
- How to Prepare Business Plan and Raising Funding for Project?

DSE3-L : मानसशास्त्रीय चाचण्या आणि प्रायोगिक मानसशास्त्र

सत्र ५

प्रकरण १ : मानसशास्त्रीय चाचण्यांचा परिचय

- १) मानसशास्त्रीय चाचण्या म्हणजे काय? त्याचा इतिहास
- २) वर्गीकरण आणि वैशिष्ट्ये
- ३) चाचण्यांच्या निर्मितीमधील नैतिक गोष्टी
- ४) चाचण्या निर्मितीच्या पायऱ्या
- ५) मानसशास्त्रीय चाचण्यांमधील नैतिक बाबी

प्रकरण २ : विश्वसनीयता

- १) विश्वसनीयता : अर्थ व स्वयं गुणांकाचा अंदाज
- २) विश्वसनीयतेचे काही प्रकार – चाचणी पुनर्चाचणी विश्वसनीयता, अर्धखंडीत विश्वसनीयता, समांतर भाग विश्वसनीयता, गुणदात्याची विश्वसनीयता
- ३) मापनाची प्रमाण चूक
- ४) विश्वसनीयता : चाचणी विश्वसनीयतेवर परिणाम करणारे घटक व चाचणी विश्वसनीयता वाढवण्याचे मार्ग

प्रकरण ३ : यथार्थता

- १) यथार्थता : अर्थ
- २) यथार्थता : प्रकार – पूर्ण यथार्थता, विशिष्ट प्रमाणसंबंधी यथार्थता, रचित / स्थापित यथार्थता
- ३) केंद्राभिमुख आणि तारतम्यात्मक यथार्थता
- ४) यथार्थता : सांख्यिकीय गणना पद्धत

प्रकरण ४ : मानके किंवा मापदंड

- १) मानकांचा अर्थ, मानक संदर्भ कसोटी व निकषात्मक संदर्भ कसोटी
- २) मानकांचे प्रकार
- ३) अंतःक्षेप मानक, वर्णनात्मक मानक, सहमतीजन्य मानक, क्रांतिक किंवा चिकित्सात्मक मानक
- ४) परस्परता मानक व सामाजिक-जबाबदारी मानक

क्रेडिट १ : समूह चाचण्या

DSE4-L : Psychological Tests and Psychological Experiments

सत्र ५

Unit 1: General and Special Ability Testing (any two)

- 1.1 Malin's Verbal OR Performance Scale
- 1.2 Standard Progressive Matrices (SPM)
- 1.3 Binet Kamat Test
- 1.4 Test of Creativity
- 1.5 Differential Aptitude Tests (DAT) – Any two sub tests
- 1.6 Dexterity test

Unit 2: Personality (any two)

- 2.1 Eysenck Personality Questionnaire
- 2.2 NEO-FFI
- 2.3 Sentence Completion Test
- 2.4 16 PF
- 2.5 Introversion-Extraversion Test
- 2.6 Interest Inventory
- 2.7 Type A and Type B Personality Test

Unit 3: Adjustment (any one)

- 3.1 Family
- 3.2 School
- 3.3 Marriage
- 3.4 Expectations from the Life Partner Scale

Unit 4: Testing of Attitude (any one)

- 4.1 Marriage
- 4.2 Religion
- 4.3 Optimism-pessimism
- 4.4 Attitude towards the mother scale

Unit 5: Statistics I (For 1 Credit)

1. Frequency distribution, Normal Probability curve
2. Measures of central tendency: Mean, Median, Mode for grouped and ungrouped data
3. Measures of variability: Range, Standard Deviation and Quartile Deviation (Q1, Q3 and Q) for grouped data

Unit 6: Psychophysics (any one)

- 5.1 Method of Limits – RL or DL
- 5.2 Method of Constant Stimuli – RL or DL
- 5.3 Method of Average Error: PSE and CE

CC2-L / SEC3-L : औद्योगिक व संघटन मानसशास्त्र आणि उपयोगित मानसशास्त्र

सत्र ५

औद्योगिक व संघटन मानसशास्त्र

प्रकरण १ : औद्योगिक आणि संघटक मानसशास्त्र – स्वरूप आणि व्याप्ती

- १.१ औद्योगिक आणि संघटक मानसशास्त्र : अर्थ, विषय (subject matter) आणि औद्योगिक मानसशास्त्रज्ञांची कार्ये
- १.२ औद्योगिक आणि संघटन मानसशास्त्राचा इतिहास
- १.३ औद्योगिक आणि संघटन मानसशास्त्राची सद्य स्थिती
- १.४ औद्योगिक आणि संघटन मानसशास्त्राचे भविष्य

प्रकरण २ : कर्मचारी निवड आणि प्रशिक्षण

- २.१ कार्य आराखडा (Job Profile), कार्य विश्लेषण आणि निवड तंत्रे
- २.२ मुलाखत, मनोमापन चाचण्या आणि प्रशिक्षण गरजांचे परीक्षण
- २.३ प्रशिक्षण देताना मानसशास्त्रीय तत्त्वे, ज्ञान आणि कौशल्य यांचे प्रशिक्षण
- २.४ प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे मूल्यमापन

प्रकरण ३ : कार्य निवर्तनाचे मूल्यमापन

- ३.१ निवर्तन मूल्यमापनाचे उपयोग : कर्मचारी कपात, पदोन्नती आणि सेवा ज्येष्ठता
- ३.२ मूल्यमापनाची उपपद्धती : मूल्यमापन करणारा आणि निवर्तन कार्य निष्पादन
- ३.३ कार्यनिष्पादन श्रेणी पद्धती : आलेखीय पद्धती आणि श्रेणी पद्धतीतील मर्यादा
- ३.४ कार्यनिष्पादन श्रेणी-रहित पद्धती : तपासणी सूची आणि तुलनात्मक पद्धती

प्रकरण ४ : कामाच्या ठिकाणची प्रेरणा

- ४.१ कार्य प्रेरणा संकल्पना
- ४.२ गरज सिद्धांत : मॅस्लो, हर्झबर्ग
- ४.३ बौद्धिक सिद्धांत : ध्येय ठरविणे सिद्धांत, Self-Efficacy Theory
- ४.४ प्रेरणा : स्वयं शिस्त, प्रक्रियेच्या सात अवस्था

SEC4-L : Personality Development

Semester 5

Unit-I: Personality

- Concept and Role of Personality: Definitions
- Factors affecting personality

Unit-II: Traits

- Personality Traits
- The 7 Habits of Highly Effective People

Unit-III: Five Pillars of Personality Development

- Introspection
- Self-Assessment
- Self-Appraisals
- Self-Development
- Self-Introduction

DSE4-L : मानसशास्त्रीय कसोट्या आणि मानसशास्त्रीय प्रयोग

सत्र ५

१. सर्वसाधारण आणि विशेष क्षमता मापन (कोणतेही दोन)

- १.१ मॅलिनचे तोंडी किंवा कामगिरीआधारित मापन श्रेणी
- १.२ स्टॅंडर्ड प्रोग्रेसिव मॅट्रिसेस (एसपीएम)
- १.३ बिने-कामत कसोटी
- १.४ सर्जनशीलतेची कसोटी
- १.५ डिफरेंशियल ॲप्टिट्यूड टेस्ट (डीएटी) – कोणत्याही दोन उपकसोट्या
- १.६ कौशल्य कसोटी

२. व्यक्तिमत्त्व (कोणतेही दोन)

- २.१ आयझेंकची व्यक्तिमत्त्व मापन सूची
- २.२ एनईओ-एफएफआय
- २.३ वाक्यपूर्ती कसोटी
- २.४ १६ पीएफ
- २.५ अंतर्मुखता-बहिर्मुखता कसोटी
- २.६ अभिरुचीमापन
- २.७ व्यक्तिमत्त्वाचे अ आणि ब प्रकार आणि त्यांच्या मापनकसोट्या

३. समायोजन (कोणतेही एक)

- ३.१ कुटुंब
- ३.२ शाळा
- ३.३ विवाह
- ३.४ वैवाहिक जोडिदारांकडून असणाऱ्या अपेक्षांचे मापन कसोटी

४. अभिवृत्ती कसोटी (कोणतेही एक)

- ४.१ विवाह
- ४.२ धर्म
- ४.३ आशावादी-निराशावादी
- ४.४ आईविषयी असणाऱ्या अभिवृत्तीचे मापन

ॡ. क्रेडिट-I : संख्याशास्त्र

१ वारंवारतेचे वलतरण, सामान्य शक्यतेचा आलेख

२ मूल प्रवृत्तीचे मापन : अंकगणलतीय मध्यम, मध्यक, बहुलक (असमूहित व समूहित माहिती)

३ वैविध्याचे मापन : व्याप्ती, सामान्य फरक आणि प्रमाणात्मक फरक (समूहित माहितीसाठी क्यू १, क्यू ३ आणि क्यू)

DSE4-N : Ordinary Differential Equations and Partial Differential

Semester 5

UNIT 1: Linear Differential Equations with Constant Coefficients

- 1.1 Constant Coefficient Homogeneous Equations
- 1.2 Characteristic Equations
- 1.3 Distinct Real Roots
- 1.4 Repeated Roots
- 1.5 Complex Roots
- 1.6 Particular Solution
- 1.7 Initial Value Problem
- 1.8 The Operator $1/(f(D))$ and its Evaluation for the Functions x^m , e^{ax} , $0 e^{ax}$
 v , xv and the Operator $1/(D^2 + a^2)$ Acting on $\sin ax$ and $\cos ax$ with Proofs.

UNIT 2: Non-Homogeneous Linear Equations

- 2.1 Principle of Superposition
- 2.2 Method of Undetermined Coefficients
- 2.3 Method of Reduction of Order
- 2.4 Method of Variation of Parameters

UNIT 3: Series Solutions of Linear Second Order Equations

- 3.1 Review the Properties of Power Series
- 3.2 Series Solution near an Ordinary Point
- 3.3 Regular Singular Points
- 3.4 Euler Equations

UNIT 4: System of Equations

- 4.1 Introduction to System of Differential Equations
- 4.2 Linear Systems: Basic Theory of Homogeneous Linear Systems, Constant Coefficient
- 4.3 Homogeneous Systems

DSE3-N : Metric Spaces and Complex Analysis

Semester 5

Unit 1: Basic Notions

- 1.1 Definition and examples
- 1.2 Open Balls and Open Sets

Unit 2: Convergence

- 2.1 Convergent Sequences
- 2.2 Limit and Cluster points
- 2.3 Cauchy Sequences and Completeness
- 2.4 Bounded Sets
- 2.5 Dense Sets
- 2.6 Boundary of a set

Unit 3: Continuity

- 3.1 Continuous Functions
- 3.2 Equivalent Definitions of Continuity
- 3.3 Topological Property
- 3.4 Uniform Continuity
- 3.5 Limit of a Function
- 3.6 Open and closed maps

Unit 4: Compactness and Connectedness

- 4.1 Compact Spaces and their Properties
- 4.2 Connected Spaces

Unit 5: Analytic Functions

- 5.1 Functions of a Complex Variables
- 5.2 Limits, Theorems on limits (Without Proof), Limits involving the point at infinity, Continuity, Derivatives, Differentiation formulas (Without Proof)
- 5.3 Cauchy–Riemann Equations, Sufficient Conditions for differentiability

(Only Statement and Examples)

5.4 Polar coordinates, Analytic functions, Harmonic functions

SEC4-N : LaTeX for Scientific Writing and Mathematics into LaTeX

Semester 5

Unit 1: Introduction

- 1.1 Definition and application of LaTeX
- 1.2 Preparation and Compilation of LaTeX input file
- 1.3 LaTeX Syntax
- 1.4 Keyboard Characters in LaTeX

Unit 2: Formatting Words, Lines, and Paragraphs

- 2.1 Text and Math Mode Fonts
- 2.2 Emphasized and Colored Fonts
- 2.3 Sectional Units
- 2.4 Labeling and Referring Numbered Items
- 2.5 Texts Alignment and Quoted text
- 2.6 New Lines and Paragraphs
- 2.7 Creating and Filling Blank Space
- 2.8 Producing Dashes Within Texts

Unit 3: Listing and Tabbing Texts

- 3.1 Listing Texts
- 3.2 Tabbing Texts Through the tabbing Environment

Unit 4: Table Preparation

- 4.1 Table Through the tabular Environment
- 4.2 Table Through the tabularx Environment
- 4.3 Vertical Positioning of Tables
- 4.4 Sideways (Rotated) Texts in Tables
- 4.5 Adjusting Column Width in Tables
- 4.6 Additional Provisions for Customizing Columns of Tables
- 4.7 Merging Rows and Columns of Tables

DSE4-K : समकालीन भारतीय समाज आणि भारतीय समाज : परिवर्तन आणि आव्हाने

सत्र ५

१. समकालीन भारताच्या निर्मितीत योगदान देणारे विचारप्रवाह : व्याख्या आणि परिणाम

१. वसाहतवाद (Colonialism)
२. आधुनिकीकरण (Modernization)
३. जागतिकीकरण (Globalization)
४. राष्ट्र निर्मिती : गांधी, नेहरू आणि डॉ. आंबेडकरांचे दृष्टिकोन

२. समकालीन भारताची आखणीबंध

१. विविधता आणि न्यायसंबंधी मुद्दे, भारताच्या धर्मनिरपेक्षतेचे वेगळेपण, सामाजिक परिवर्तनाचे संविधान एक साधन – एक सामाजिक, राजकीय एकक म्हणून व्यक्ती, स्वातंत्र्य
२. भारतीय लोकशाही – स्वरूप, आणि क्षमता आणि मर्यादा (कुटुंब, जात, लिंगभाव, धर्म, वांशिकता व ग्रामीण जीवन)
३. आर्थिक विकास : नियोजित विकास, आर्थिक नियोजन-१९९१

३. स्वातंत्र्यानंतर भारतातील कृषक / कृषी समाज

१. जमीन सुधारणा, हरित क्रांती
२. मनरेगा आणि ग्रामीण रोजगार, यांत्रिकरण / शास्त्रीय स्थलांतर
३. भू-संपादन, शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या, शेतकऱ्यांच्या आंदोलन

DSE3-K : सामाजिक संशोधनाची मूलभूत तत्त्वे आणि सामाजिक संशोधनाची तंत्रे

सत्र ५

1. सामाजिक संशोधनाचा परिचय आणि दृष्टिकोन
 - 1.1 सामाजिक संशोधनाचा अर्थ आणि महत्व
 - 1.2 सामाजिक संशोधनातील दृष्टिकोन : प्रत्यक्षवादी दृष्टिकोन, चिकित्सक दृष्टिकोन, अन्वयार्थक दृष्टिकोन आणि स्त्रीवादी दृष्टिकोन
 - 1.3 सामाजिक संशोधनातील नैतिकता
2. संशोधन प्रक्रिया
 - 2.1 सामाजिक संशोधनातील अवस्था अथवा टप्पे
 - 2.2 गृहितकले : अर्थ, वैशिष्ट्ये आणि प्रकार
 - 2.3 संशोधन आराखडा : अर्थ आणि प्रकार
 - 2.4 सामाजिक संशोधनाचे प्रकार : शुद्ध आणि व्यावहारिक
 - 2.5 सिद्धांत आणि संशोधन यांतील संबंध
3. तथ्य संकलनाची तयारी
 - 3.1 तथ्याचे प्राथमिक आणि द्वितीयक स्रोत
 - 3.2 नमुना निवड : अर्थ, उद्देश आणि नमुना निवड तंत्राचे प्रकार

SEC3-K : Crime and Society and Introduction to Human Rights and Social Justice

Semester 5

Unit 1: Concept and Approaches to Crime

1. Crime: Definition, Characteristics and Causes of Crime (Social, Economic, Political and Cultural)
2. Approaches to Crime:
 - Functionalist Perspective: Emile Durkheim (Crime as Inevitable)
 - Interactionist Perspective: Howard Becker (Labelling Theory)
 - Marxist Perspective: William Chambliss (Capitalism and Crime)
 - Neo-Marxist Perspective: Ian Taylor, Paul Walton and Jock Young (The New Criminology)

Unit 2: Major Forms and Changing Profile of Crime in India

1. Crimes against SCs, STs and DTNTs, Crimes against Women, Juvenile Delinquency and Crimes against Children: Meaning, Features and Causes
2. White Collar Crime, Cybercrime: Meaning, Features and Causes

Unit 3: Recent Trends and Prevention of Crime

1. Criminalization of Politics, Environmental Crimes, Terrorism: Meaning, Features and Causes
2. Prevention of Crime: Punishment, Prison and Alternative Imprisonment (Open Prison, Probation, Parole), Rehabilitation of Prisoners, Crime and the Role of Media

CC2-E : Indian National Movement and India After Independence (1947–1991)

Semester 5

Unit I: Rise and Growth of Indian Nationalism

- a) Causes for the Rise of Indian Nationalism
- b) Foundation of Indian National Congress
- c) Moderate Nationalists and Assertive Nationalists
- d) Revolutionary Nationalists

Unit II: Mass Movement

- a) Non Co-Operation Movement
- b) Civil Disobedience Movement
- c) Quit India Movement

Unit III: Towards Independence and Partition

- a) Two Nation Theory: Establishment of Muslim League and Hindu Mahasabha, Growth of Communalism, Genesis of Pakistan
- b) Indian National Army
- c) Transfer of Power: The Cripps Mission, The Cabinet Mission, The Mountbatten Plan, Indian Independence Act and Partition

Unit IV: Subaltern Movement

- a) Peasant Movement
- b) Workers Movement
- c) Dalit Movement
- d) Women's Movement
- e) Tribal Movement

SEC4-E : दक्षिण भारतीय कला आणि स्थापत्य आणि वारसा व्यवस्थापन

सत्र ५

दक्षिण भारतीय कला आणि स्थापत्य

१. चित्रकलेची तोंडओळख

1. अजिंठा येथील चित्रकला
2. लेपाक्षी येथील चित्रकला

२. शिल्पांची तोंडओळख

1. महाबलीपुरम
2. बदामी

३. स्थापत्याची तोंडओळख

1. पत्तदकल, बेलूर
2. तंजावर, वेरूर

SEC4-E : South Indian Art and Architecture and Heritage Management

Semester 5

Unit-I: Introduction to Painting

- a) Ajanta Painting
- b) Lepakshi Painting

Unit-II: Introduction to Sculpture

- a) Mahabalipuram
- b) Badami

Unit-III: Introduction to Architecture

- a) Panukel, Velur
- b) Tanjavur, Vesara

DSE4-G : सार्वजनिक आयव्यय

सत्र ५

१. सार्वजनिक आयव्ययाची ओळख (Introduction to Public Finance)

सार्वजनिक आयव्ययाचा अर्थ, स्वरूप, व्याप्ती आणि महत्व – सार्वजनिक व खासगी आयव्यय – सार्वजनिक आयव्ययाची आर्थिक विकासातील भूमिका – महत्तम सामाजिक लाभाचे तत्त्व : मॅक्सिमम वेल्फेअर दृष्टिकोन.

२. सार्वजनिक महसूल (Public Revenue)

सार्वजनिक महसूलाचे स्रोत – कराचा अर्थ, कराचे प्रकार – प्रत्यक्ष आणि अप्रत्यक्ष कर आणि त्यांचे गुणदोष – वस्तू व सेवा कर : संकल्पना, वैशिष्ट्ये, भारतासाठी वस्तू व सेवा कराची गरज – संकल्पना – करभार, कराघात, करसंक्रमण आणि करदेय क्षमता.

३. सार्वजनिक खर्च (Public Expenditure)

सार्वजनिक खर्चाचा अर्थ आणि तत्त्वे, सार्वजनिक खर्चाचे वर्गीकरण, सार्वजनिक खर्चाच्या वाढीची कारणे, सार्वजनिक खर्चाचा वॅगनरचा नियम.

४. सार्वजनिक कर्ज (Public Debt)

सार्वजनिक कर्जाचा अर्थ, सार्वजनिक कर्जाचे प्रकार, सार्वजनिक कर्जाचे स्रोत, सार्वजनिक कर्जाचे महत्व, सार्वजनिक कर्ज परतफेडीची तत्त्वे / पद्धती, सार्वजनिक कर्जाच्या भाराबद्दल दृष्टिकोन, भारतातील सार्वजनिक कर्जाची प्रवृत्ती, सार्वजनिक कर्जाचा भार / ओझे, वित्तीय दायित्व व अर्थसंकल्प व्यवस्थापन कायदा – २००३.

SEC3-A : Enhancing Employability Skills

Semester 5

Unit I: Exploring Careers

1. Creative Writing
2. Translation
3. Mass Communication and Journalism
4. Academia and Other Careers

Unit II: Basic Preparation for Jobs

1. Application Letter and Resume Writing
2. GDPI
3. Writing Notices and Agendas
4. Writing Minutes

Unit III: English for Employability Skills

1. Style and Techniques for Effective Communication
2. Description, Narration and Demonstration in English
3. Soft Skills for Employers
4. Soft Skills for Employees

Unit IV: English for Corporate Field

1. English for Sales Services
2. English for Customer Services
3. Presentation Skills
4. Writing a Project Report

DSE4-A : Introduction to Literary Criticism

Semester 5

Unit I: Orientation

1. Literary Criticism – definitions and functions
2. Types of Criticism – historical, biographical, sociological and psychological
3. Literature of knowledge and literature of power
4. Qualities of a good critic

Unit II: Traditional Criticism

1. Classical Criticism – Aristotle’s Concept of Imitation (Ref: *Poetics*), Longinus’s Five Sources of Sublimity (Ref: *On the Sublime*)
2. Neo-Classical Criticism – Dryden’s definition of play (Ref: *An Essay on Criticism*), Samuel Johnson’s defense of Shakespeare

Unit III: Romantic / Victorian Criticism

Wordsworth’s definition of poetry, Coleridge’s distinction between fancy and imagination, Matthew Arnold’s three estimates of poetry

DSE4-J : प्रशासकीय विचारवंत

सत्र ५

१. कौटिल्य

- अ) प्रशासनाची तत्त्वे
- ब) प्रशासकीय यंत्रणा
- क) प्रशासकीय भ्रष्टाचार

२. फ्रेडरिक डब्ल्यू. टेलर

- अ) शास्त्रीय व्यवस्थापनाची संकल्पना व उद्दिष्टे
- ब) शास्त्रीय व्यवस्थापनाची तत्त्वे आणि प्रभाव
- क) मूल्यांकन

३. वुड्रो विल्सन

- अ) प्रशासनासंबंधी दृष्टिकोन
- ब) प्रशासन आणि राजकारण विभाजन
- क) मूल्यांकन

४. मॅक्स वेबर

- अ) अधिकारसत्ता, संघटना आणि वैधता / अधिकारसत्तेसंबंधी विचार
- ब) वेबरचे नोकरशाही प्रारूप

DSE4-J : Administrative Thinkers

Semester 5

Unit 1: Kautilya

- a. Principles of Administration
- b. Machinery of Administration
- c. Administration Corruption

Unit 2: F. W. Taylor

- a. Concept and Objectives of Scientific Management
- b. Principles and Impact of Scientific Management
- c. Critical Evaluation

Unit 3: Woodrow Wilson

- a. Views on Administration
- b. Dichotomy between Administration and Politics

Unit 4: Max Weber

- a. Views on Authority, Organisation and Legitimacy
- b. Weberian Model of Bureaucracy

CC2-G : भारतीय आर्थिक विकास

सत्र ५

घटक १ : आर्थिक विकास आणि वृद्धी

- १.१ आर्थिक विकास : अर्थ, व्याख्या आणि विकासाचे निर्देशांक
- १.२ आर्थिक वृद्धी : अर्थ, व्याख्या आणि विकासाचे निर्देशांक
- १.३ आर्थिक विकासाची गरज आणि महत्त्व

घटक २ : विकसित आणि विकसनशील देश

- २.१ विकसित आणि विकसनशील देशांची संकल्पना
- २.२ विकसित देशांची वैशिष्ट्ये
- २.३ विकसनशील देशांची वैशिष्ट्ये : आर्थिक, लोकसंख्याविषयक, तंत्रज्ञानात्मक, सामाजिक आणि राजकीय
- २.४ भारत एक उदयोन्मुख अर्थव्यवस्था

घटक ३ : विकास प्रक्रियेतील अडथळे

- ३.१ दारिद्र्याचे दुष्टचक्र
- ३.२ अपुरा भांडवलाचा अडथळा
- ३.३ तंत्रज्ञानात्मक अडथळा
- ३.४ सामाजिक आणि सांस्कृतिक अडथळा
- ३.५ राजकीय आणि प्रशासकीय अडथळा
- ३.६ बाह्य अडचणी

घटक ४ : मानव संसाधन आणि आर्थिक विकास

- ४.१ आर्थिक विकासातील मानवी संसाधनांची भूमिका
- ४.२ मानव विकास निर्देशांक आणि भारत
- ४.३ मानवी जीवनाच्या भौतिक गुणवत्तेचा निर्देशांक :
 - ४.३.१ लिंगाधारित विकास निर्देशांक
 - ४.३.२ लिंगाधारित विषमता निर्देशांक
 - ४.३.३ बहुआयामी दारिद्र्य निर्देशांक

SEC4-G : व्यवसाय व्यवस्थापन

सत्र ५

१. व्यवसाय व्यवस्थापन

- १.१ व्यवस्थापनाचे स्वरूप आणि व्याप्ती
- १.२ व्यवस्थापनाची वैशिष्ट्ये
- १.३ व्यवस्थापकीय अभ्यासाची आवश्यकता आणि महत्त्व
- १.४ व्यवस्थापन प्रक्रिया

२. व्यवसाय नियोजन आणि निर्णय प्रक्रिया

- २.१ नियोजनाचे स्वरूप
- २.२ नियोजन प्रक्रियेतील टप्पे किंवा अवस्था
- २.३ व्यवसाय नियोजनाचे प्रकार
- २.४ नियोजन प्रक्रियेचा अभ्यास
- २.५ निर्णय प्रक्रियेचे टप्पे
- २.६ निर्णय प्रक्रियेदरम्यान परिणाम करणारे घटक

३. शासकीय योजना

- ३.१ मेक इन इंडिया
- ३.२ स्टार्टअप इंडिया
- ३.३ स्टँड अप इंडिया योजना
- ३.४ मुद्रा लोन (प्रधानमंत्री मुद्रा योजना – PMMY)
- ३.५ दुग्ध व्यवस्थापन विकास योजना
- ३.६ फलोत्पादन व्यवस्थापन विकास कार्यक्रम
- ३.७ कृषिमाल विक्री व्यवस्थापन योजना

४. कार्यशाळा

- ४.१ उद्योजकता विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम कार्यशाळा
- ४.२ कार्यशाळेचा अर्थ
- ४.३ कार्यशाळेची वैशिष्ट्ये
- ४.४ उद्योजकता विकास प्रशिक्षण कार्यक्रमावर कार्यशाळा (ESDP) म्हणजे काय?
- ४.५ उद्योजकता कौशल्य विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम कार्यशाळा प्रकार

ॡ.ॢ उद्योजकता कौशल्य विकास कार्यक्रमाची ध्येये आणल उद्दिष्टे

ॡ.ॣ उद्योजकता कौशल्य विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम कार्यशाळा कार्यक्रम पत्रिका नमुना / आराखडा

DSE3-H : लोकप्रशासन

सत्र ५

१. लोकप्रशासन

१. अर्थ
२. स्वरूप
३. व्याप्ती आणि महत्त्व

२. नव लोकप्रशासन

१. उत्क्रांती
२. प्रमुख वैशिष्ट्ये
३. ध्येय

३. लोकप्रशासनाचे दृष्टिकोन

१. पारंपरिक दृष्टिकोन
२. वर्तनवादी दृष्टिकोन
३. व्यवस्था दृष्टिकोन

४. शासन

१. सुशासनाची कल्पना
२. ई-शासन
३. सार्वजनिक खाजगी भागीदारी

DSE4-H : आंतरराष्ट्रीय संबंध

सत्र ५

१. आंतरराष्ट्रीय संबंधांची ओळख

- अ) आंतरराष्ट्रीय संबंधांचा विकास व अर्थ
- ब) स्वरूप
- क) व्याप्ती

२. आंतरराष्ट्रीय संबंधांचे दृष्टिकोन

- अ) आदर्शवादी दृष्टिकोन
- ब) वास्तववादी दृष्टिकोन
- क) व्यवस्थावादी दृष्टिकोन
- ड) मार्क्सवादी दृष्टिकोन

३. दुसरे महायुद्ध आणि शीतयुद्ध

- अ) दुसऱ्या महायुद्धाची कारणे आणि परिणाम
- ब) शीतयुद्धाचा उदय आणि टप्पे
- क) शीतयुद्धाचा अंत आणि नव्या जागतिक व्यवस्थेचा उदय

४. आंतरराष्ट्रीय संघटना

- अ) संयुक्त राष्ट्र संघटना : रचना आणि शांततेसंबंधी कार्य व सुधारणा
- ब) आंतरराष्ट्रीय आर्थिक संस्था : जागतिक बँक, आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी, जागतिक व्यापार संघटना
- क) प्रादेशिक संघटना : यु.ई., सार्क, आसियान, ब्रिक्स

DSE3-H : Public Administration

Semester 5

Unit 1 : Public Administration

- (a) Meaning
- (b) Nature
- (c) Scope and Significance

Unit 2 : New Public Administration

- (a) Evolution
- (b) Salient Features
- (c) Goals

Unit 3 : Approaches to Public Administration

- (a) Traditional Approach
- (b) Behavioural Approach
- (c) System Approach

Unit 4 : Governance

- (a) Idea of Good Governance
- (b) E-Governance
- (c) Public Private Partnership

DSE4-H : International Relations

Semester 5

Unit 1 : Introduction to International Relations

- a) Development and Meaning
- b) Nature
- c) Scope

Unit 2 : Approaches to International Relations

- a) Idealism
- b) Realism – Neo realism
- c) System Approach
- d) Marxism

Unit 3 : World War II and the Cold War

- a) Causes and Consequences of the World War II
- b) Emergence of the Cold War and its phases
- c) End of the Cold War and the emerging world order

Unit 4 : International Organization

- a) The United Nations – its structure and peacekeeping functions, reforms of UN
- b) International Financial Institutions : World Bank, IMF, WTO
- c) Regional Organizations : EU, SAARC, ASEAN, BRICS

DSE4-G : Public Finance

Semester 5

Unit 1 : Introduction to Public Finance

- 1.1 Meaning, Nature, Scope and Importance of Public Finance
- 1.2 Public Finance versus Private Finance
- 1.3 Role of Public Finance in Economic Development
- 1.4 Principle of Maximum Social Advantage : Musgrave's Approach

Unit 2 : Public Revenue

- 2.1 Sources of Public Revenue
- 2.2 Meaning of Tax, Types of Taxes – Direct Tax and Indirect Tax, Merits and Demerits
- 2.3 Goods and Service Tax : Concept and Characteristics; Need for GST in India
- 2.4 Concepts : Impact of Tax, Incidence of Tax, Shifting of Tax and Taxable Capacity

Unit 3 : Public Expenditure

- 3.1 Meaning and Principles of Public Expenditure
- 3.2 Classification of Public Expenditure
- 3.3 Reason for Increasing Public Expenditure
- 3.4 Wagner's Law of Public Expenditure

Unit 4 : Public Debt

- 4.1 Meaning, Sources and Importance of Public Debt
- 4.2 Methods of Repayment of Public Debt
- 4.3 Burden of Public Debt
- 4.4 The Fiscal Responsibility and Budget Management Act, 2003 – Highlights

DSE3-G : International Economics

Semester 5

Unit 1 : Introduction

- 1.1 International Economics – Meaning, Scope and Importance
- 1.2 Inter-regional and International Trade
- 1.3 Importance of International Trade

Unit 2 : Theories of International Trade

- 2.1 Theory of Absolute Cost Advantage and Theory of Comparative Cost Advantage
- 2.2 Heckscher–Ohlin Theory
- 2.3 Leontief’s Paradox
- 2.4 Intra-Industry Trade

Unit 3 : Terms of Trade

- 3.1 Meaning, Types and Importance of Terms of Trade
- 3.2 Determinants of Terms of Trade
- 3.3 Causes of Unfavourable Terms of Trade to Developing Countries

Unit 4 : Balance of Payments

- 4.1 Balance of Trade and Balance of Payments – Concepts
- 4.2 Balance of Payments – Components
- 4.3 Disequilibrium of Balance of Payments – Causes and Consequences
- 4.4 Measures to correct Disequilibrium in the Balance of Payments

DSE2-L : Developmental Psychology and Theories of Personality

Semester 5

Unit 1 : Introduction to Life-Span Development

1. The Life-Span Perspective : The Importance of Studying Life-Span Development, Characteristics of the Life-Span Perspective, Some Contemporary Concerns
2. Nature of Development : Biological, Cognitive, and Socio Emotional Processes, Periods of Development, The Significance of Age, Developmental Issues
3. Theories of Development : Psychoanalytic Theories, Cognitive Theories, Behavioral and Social Cognitive Theories, Ethological Theory, Ecological Theory, Eclectic Theoretical Orientation
4. Research in Life-Span Development : Methods for Collecting Data, Research Designs, Time Span of Research

Unit 2 : Biological Beginnings & Prenatal Development

1. Genetic Foundation of Development : The Collaborative Genes, Genes and Chromosomes, Genetic Principles, Chromosomal and Gene Linked Abnormalities
2. Heredity and Environment Interaction : The Nature × Nurture Debate
3. a) The Teratology and Hazards to Prenatal Development
b) Reproductive Challenges and Choices
4. The Course of Prenatal Development and Birth Process
5. Assessing the Newborn

Unit 3 : Infancy

1. Physical Growth and Development in Infancy
2. Motor, Sensory and Perceptual Development; Cognitive Development
3. a) Piaget's Theory of Infant Development
b) Learning, Remembering, and Conceptualizing
4. Language Development

Unit 4 : Early Childhood

1. Physical Changes, Cognitive Changes
2. a) Piaget's Preoperational Stages
b) Vygotsky's Theory
3. The Self, Emotional and Moral Development
4. Families, Peer Relations and Play

SEC2-L : Health Promotion Life Skills and Basic Counselling Skills

Semester 5

UNIT-I : Hygienic Behaviour

1. Types of Infectious Diseases
2. Signs and Symptoms of Infectious Diseases
3. How to Prevent Infectious Diseases: Hygienic Habits

UNIT-II : Relationships

1. Interpersonal Relationship
2. Peer Pressure – Saying No to Drugs, Tobacco
3. Bullying and its Effect

UNIT-III : Competency Mapping

1. Competency Mapping: Introduction
2. Methods of Competency Mapping
3. Competencies Dealing with Self-Management

DSE1-L : Psychology of Abnormal Behaviour

Semester 5

Unit I : Abnormal Psychology – An Overview

1. Abnormality: Meaning, Definition, Nature
2. Historical Background of Abnormality
3. Criteria of Abnormal Behaviour (Biological, Psychological, Socio-cultural)
4. Current Classification Systems: DSM-5 & ICD-10/11 – An Overview

Unit II : Anxiety Disorders, Obsessive-Compulsive Disorders (OCD), Trauma & Stressor Related Disorders

1. Generalized Anxiety Disorders: Nature, Types, Symptoms, Diagnostic Criteria & Causes
2. Panic & Agoraphobia, Social Anxiety (Phobia): Nature, Symptoms, Diagnostic Criteria & Causes
3. Obsessive-Compulsive Disorder and Body Dysmorphic Disorders: Nature, Symptoms, Diagnostic Criteria & Causes
4. Post-Traumatic Stress Disorder & Acute Stress Disorder: Nature, Symptoms, Diagnostic Criteria & Causes

Unit III : Somatoform and Dissociative Disorders

1. Somatic Symptoms Disorder: Nature, Symptoms, Diagnostic Criteria & Causes
2. Illness Anxiety Disorder: Nature, Symptoms, Diagnostic Criteria & Causes
3. Conversion Disorders: Nature, Types, Symptoms, Diagnostic Criteria & Causes
4. Dissociative Identity Disorders: Nature, Types, Symptoms, Diagnostic Criteria & Causes

Unit IV : Depressive and Bipolar Disorders

1. Disruptive Mood Dysregulation Disorder, Major Depressive Disorder: Nature, Symptoms, Diagnostic Criteria & Causes
2. Bipolar-I Disorder: Nature, Types, Symptoms, Diagnostic Criteria & Causes
3. Bipolar-II Disorder: Nature, Types, Symptoms, Diagnostic Criteria & Causes
4. Suicide and Cyclothymic Disorder: Nature, Symptoms, Diagnostic Criteria & Causes